

Warszawa, 25.06.2009

Wyniki finansowe towarzystw ubezpieczeniowych w I kwartale 2009 roku¹

W dniu 31 marca 2009 r. **zezwoleń na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej** w Polsce miało sześćdziesiąt sześć zakładów ubezpieczeń (przed rokiem sześćdziesiąt osiem) oraz jeden oddział główny zagranicznej firmy ubezpieczeniowej. W ubezpieczeniach na życie (dział I) - działalność ubezpieczeniową prowadziło trzydzieści towarzystw, a pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe (dział II) obsługiwało trzydzieści sześć firm.

Większość zakładów ubezpieczeniowych miała **formę organizacyjną** spółki akcyjnej (dwadzieścia dziewięć w dziale I i dwadzieścia osiem w dziale II), oraz dziewięć towarzystw ubezpieczeń wzajemnych. W dziale I prowadziły działalność tylko zakłady prywatne. W towarzystwach zorganizowanych w formie spółek akcyjnych dominował kapitał zagraniczny², TUV-y miały przewagę polskich udziałowców.

Pełny **zakres ubezpieczeń** w dziale I prowadziło siedem zakładów. W dziale II tylko trzy największe towarzystwa miały uprawnienia na prowadzenie wszystkich osiemnastu grup ubezpieczeń bezpośrednich. Ubezpieczenie autocasco (grupa 3) oferowało dwadzieścia siedem zakładów, ubezpieczenia ogniowo-kradzieżowe – dwadzieścia siedem (grupa 8 i 9), ubezpieczenia komunikacyjnej OC (grupa 10) – dwadzieścia sześć ogólnej, odpowiedzialności cywilnej (grupa 13) – trzydzieści jeden. **Reasekuracją czynną w dziale II** zajmowało się czternaście zakładów, ale żaden nie pokrywał wszystkich klas ryzyka.

Suma bilansowa zakładów ubezpieczeń ogółem na koniec marca 2009 r. wyniosła 138 061 mln zł (wzrost w ciągu roku o 6,9%), z tego na dział I przypadało 84 022 mln zł (o 4,3% więcej niż przed rokiem), na dział II – 54 039 mln zł (o 11,1% więcej niż w końcu marca 2008 r.). Nieco wyższa dynamika w segmencie ubezpieczeń majątkowych (o 6,8 pkt proc.) nie miała

¹ Dane źródłowe przekazał 10 czerwca br. do GUS Urząd Komisji Nadzoru Finansowego. Dotyczą one wyników finansowych firm ubezpieczeniowych zorganizowanych jako spółki akcyjne i towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, określonych w tytule niniejszej informacji tradycyjną nazwą towarzystwa ubezpieczeniowe, dla której synonimami są takie pojęcia jak: ubezpieczyciele, firmy ubezpieczeniowe, zakłady ubezpieczeń itd.

² Na podstawie przeważającego (ponad 50%) udziału w kapitale akcyjnym (zakładowym).

istotnego wpływu na proporcje działowe **aktywów** firm ubezpieczeniowych, określone w głównej mierze wielkością **lokat**. Na towarzystwa ubezpieczeń na życie przypadało 60,9% aktywów ogółem (spadek o 1,4 pkt proc.), na pozostałe zakłady 39,1% (wzrost o 1,4 pkt proc.). Kapitałową przewagę działu I generowały **aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający**. Wartość tej pozycji obniżyła się jednak w analizowanym okresie do 25 302 mln zł (o 8 279 mln zł, tj. o 24,7%), po odpływie części środków klientów, których zniechęciła niska stopa zwrotu z funduszy inwestycyjnych, a także jako skutek korekty bilansowej wartości portfela inwestycji. **Lokaty środków własnych** w obu działach ubezpieczeń wzrosły: w ubezpieczeniach na życie do 54 423 mln zł (o 25,4%), w pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych do 46 140 mln zł (o 10,7%). O wysokiej dynamice lokat w dziale ubezpieczeń na życie zdecydował głównie prawie trzykrotny wzrost lokat terminowych w instytucjach kredytowych oraz wzrost (o 2,6%) zaangażowania w dłużnych papierach wartościowych o stałej kwocie dochodów. Lokaty zakładów ubezpieczeń na życie w papiery o zmiennej kwocie dochodu (udziały, akcje, certyfikaty inwestycyjne) obniżyły się (o 11,2%), ale nie miało to znaczącego wpływu na dynamikę lokat finansowych tego działu. W dziale II lokaty finansowe wzrosły do 37 272 mln zł (o 13,6%), na co wpłynęły wyższe lokaty w instytucjach kredytowych (o 14,8%) i papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (wzrost o 22,2%) a także należności depozytowe od cedentów o 10,7%. Negatywnie na dynamikę lokat finansowych zakładów ubezpieczeń majątkowych wpłynęły walory o zmiennej stopie procentowej (spadek o 28,4%). Utrzymało się, podobnie jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, znacznie większe zaangażowanie ubezpieczycieli działu II niż działu I w udziały i akcje w podmiotach podporządkowanych. Tego typu inwestycje wyniosły na koniec marca 2009 r. odpowiednio 7 909 mln zł i 1 477 mln zł, i spadły zarówno w towarzystwach majątkowych, jak i na życie o 3,1%.

Główną pozycją **pasywów** były **rezerwy techniczno ubezpieczeniowe**, które – łącznie dla całego rynku – ukształtowały się w końcu marca 2009 r. na poziomie 96 819 mln zł (o 6,4% więcej w porównaniu z końcem marca 2008r.). Rezerwy te w dziale I wyniosły 69 081 mln zł (wzrost o 5,2%), mimo zredukowania do 25 269 mln zł (o 24,7%) rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Największą wartość i dynamikę miała rezerwa ubezpieczeń na życie, która zwiększyła się do 40 601 mln zł (o 38,0%). Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w dziale I były kwotowo niewielkie, toteż nie wywarły istotnego wpływu na rezerwy w segmencie ubezpieczeń na życie. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w dziale II wyniosły 27 738 mln zł (wzrost o 9,6%), na co wpłynęło podniesienie rezerwy składek i na pokrycie ryzyka niewygasłego do 11 503 mln zł (o 12,7%) oraz rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia do 15 290 mln zł (o 7,8%).

O bezpieczeństwie funkcjonowania zakładów ubezpieczeń, obok rezerw adekwatnych do przyjętego do ochrony ryzyka, decyduje dostosowany do wymogów ostrożnościowych poziom **kapitałów (środków) własnych**. Łącznie, na koniec marca 2009 r. kapitały te wyniosły 37 216 mln zł (o 9,1% więcej niż na koniec marca 2008 r.). Kapitał własny towarzystw na życie zwiększył się z 12 001 mln zł do około 12 406 mln zł (o 3,4%), w firmach chroniących pozostałe ryzyka osobowe i majątkowe z 22 096 mln zł do 24 810 mln zł (o 12,3%). Kapitał podstawowy w obu działach ubezpieczeń miał zbliżoną wartość – 2 506 mln zł w dziale I i 2 818 mln zł w dziale II, ale dynamikę wyższą w ubezpieczeniach na życie (wzrost o 7,1% wobec 5,0% przed rokiem). Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym wzrósł z 75,6% do 78,9%, przede wszystkim z powodu wzrostu tego udziału w ubezpieczeniach majątkowych z 76,5% do 83,5%, natomiast w ubezpieczeniach na życie udział zmalał z 74,6 do 73,7%. Kapitał własny w segmencie ubezpieczeń na życie był niemal dwukrotnie mniejszy w porównaniu z działem ubezpieczeń majątkowych, ze względu na niższą wartość kapitału zapasowego (odpowiednio: 6 757 mln zł i 13 159 mln zł) oraz gorszy wynik finansowy roku z lat ubiegłych (1 376 mln zł i 1 993 mln zł).

Składka przypisana brutto na rynku ubezpieczeń wyniosła ogółem 13 059 mln zł (wzrost o 2,3% w porównaniu z końcem marca 2008 r.), z tego w ubezpieczeniach na życie 7 404 mln zł (o 0,4% mniej niż przed rokiem), w pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych 5 655 mln zł (wzrost o 6,2%). Towarzystwa z **przeważającym kapitałem zagranicznym** zebrały łącznie 54,4% składki brutto (przed rokiem 55,8%). Udział tej grupy ubezpieczycieli obniżył się z 58,3% do 56,7% w ubezpieczeniach działu I, zaś w pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych wzrósł z 41,7% do 43,3%. Po uwzględnieniu odpisów na rezerwy składki i na ryzyko niewygasłe oraz rozliczeń z reasekuratorami, **składka** (zarobiona na udziale własnym netto) wyniosła łącznie około 11 632 mln zł (wzrost w skali roku o 3,1%); w dziale I obniżyła się do 7 175 mln zł (o 0,8%), w dziale II wzrosła do 4 457 mln zł (o 9,9%)³.

Odszkodowania i świadczenia brutto wypłacone wzrosły ogółem do 9 528 mln zł (o 68,0% w stosunku do I kw. 2008 roku), z tego w ubezpieczeniach na życie do 6 564 mln zł (wzrost o 97,2%), w pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych do 2 964 mln zł (wzrost o 26,5%). Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym wyniosły 9 221 mln zł (o 68,2% więcej niż przed rokiem) przy niewielkim wzroście udziału reasekuratorów. **Odszkodowania i świadczenia** ogółem wzrosły do około 9 348 mln zł (o 67,1%). Wzrost ten był w znacznej części spowodowany odszkodowaniami i świadczeniami w dziale I, które zwiększyły się do 6 569 mln zł (o 98,2%). W porównaniu z działem I nastąpił stosunkowo umiarkowany wzrost odszkodowań i świadczeń w dziale II do 2 779 mln zł (o 21,8%).

Wynik techniczny (w ujęciu zagregowanym) ukształtował się na poziomie 1 494 mln zł (1 373 mln zł przed rokiem), z tego wynik w ubezpieczeniach na życie wyniósł 1 286 mln zł, w majątkowych – 208 mln zł (wzrost odpowiednio o 451 mln zł i spadek o 330 mln zł). Na wynik techniczny ubezpieczeń na życie wpływ wywarła obniżka stanu rezerw ubezpieczeń grupy 1 oraz zmniejszenie kosztów działalności lokacyjnej w grupie 3. W ubezpieczeniach majątkowych strata techniczna w komunikacyjnej OC (grupa 10) powiększyła się do 174 mln zł (przed rokiem – 18 mln zł), natomiast wynik techniczny dodatni wystąpił w innych grupach ubezpieczeń (NNW, auto-casco, szkody spowodowane żywiołami, pozostałe szkody rzeczowe, ogólna OC finansowe i assistance). Zysk techniczny osiągnęło 34 ubezpieczycieli (w dziale I – 21, w dziale II – 13), stratę techniczną wykazały 32 towarzystwa (w dziale I – 9, w dziale II – 23).

Łączny **wynik finansowy brutto zakładów ubezpieczeń** wyniósł 1 857 mln zł i był o 459 mln zł wyższy w porównaniu z I kw. roku 2008. Towarzystwa w dziale I wypracowały nadwyżkę rzędu 1 236 mln zł, a ich wynik był o 536 mln zł lepszy niż przed rokiem, natomiast w dziale II wynik w kwocie 621 mln zł był gorszy o 77 mln zł. Na poprawę wyniku finansowego brutto ubezpieczycieli na życie wpłynęły mniejsze o 56 mln zł straty przychodów netto z działalności lokacyjnej. W pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych działalność lokacyjna wygenerowała przychody netto o 223 mln zł wyższe niż przed rokiem, co jednak nie pozwoliło zwiększyć wyniku finansowego brutto w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. **Podatek dochodowy** (381 mln zł) zwiększył się nieco w porównaniu z I kw. roku 2008. Na **wynik finansowy netto** – 1 476 mln złłożył się wynik ubezpieczycieli w dziale I – 993 mln zł (większy niż przed rokiem o 423 mln zł) i towarzystw w dziale II – 483 mln zł (o 62 mln zł mniejszy niż przed rokiem). Zyski netto wygospodarowały 42 towarzystwa (w dziale I i II – po 21), stratę poniosły 24 zakłady (w dziale I – 9, w dziale II – 15).

Wskaźniki bezpieczeństwa działalności ubezpieczeniowej na koniec marca 2009 r. były wysokie w stosunku do wymaganego ustawowego poziomu, chociaż niektóre obniżyły się w relacji

---

³ W ubezpieczeniach działu II na wzrost składki o 432 mln zł wpłynęły przede wszystkim ubezpieczenia bezpośrednie: komunikacyjne (grupa 10 i 3), które wygenerowały wzrost składki netto o 249 mln zł, ogniowo-kradzieżowe (grupa 8 i 9), gdzie składka netto zwiększyła się o 70 mln zł oraz finansowe (grupy 14-16) o składce wyższej o 27 mln zł.

do analogicznego okresu w 2008 roku. Wskaźnik monitorowania działalności spadł z 341,8% do 312,4% (o 17,7 pkt proc.), na co wpłynął spadek tego wskaźnika w dziale I z 341,8% do 312,4% (o 29,4 pkt proc.) i wzrost z 668,8% do 671,6% w dziale II (o 2,8 pkt proc.). Wskaźnik pokrycia rezerw lokatami w dziale I utrzymał się w granicach normy, zaś w dziale II był o ponad 50 pkt proc. wyższy od ustawowych wymogów. Wzrósł współczynnik wypłacalności w dziale I do 160,4% i do 428,7% w dziale II, co świadczy o odpowiedniej wartości środków własnych w relacji do przypisanej składki.

Szkodowość brutto wzrosła głównie w ubezpieczeniach na życie z 45,4% do 89,8%, w pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych z 58,2% do 62,0%. Niekorzystny wpływ na przebieg ubezpieczeń miała niższa dynamika przypisu składki od dynamiki kosztów administracyjnych (wskaźnik tych kosztów w dziale I wzrósł z 4,9% do 5,2%, w dziale II z 8,1% do 8,4%). W ubezpieczeniach na życie wzrósł także wskaźnik kosztów akwizycji (z 10,8% do 12,1%), a w ubezpieczeniach majątkowych z 15,7% do 17,1%. W warunkach niewysokiej dynamiki składki zarobionej na udziale własnym wyższy wynik techniczny w dziale I daje obraz wyższego wskaźnika rentowności działalności technicznej w tym dziale: 17,9%, (wzrost w ciągu roku o 6,4 pkt proc.), natomiast niższy wynik techniczny w dziale II powoduje obniżenie tego wskaźnika do 4,7% (spadek o 8,5 pkt proc.).

Tabl. 1. Aktywa towarzystw ubezpieczeniowych

Stan na koniec pierwszego kwartału 2008 i 2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem*		Działy ubezpieczeń			
			Na życie (I)		Pozostałe osobowe i majątkowe (II)	
	31.03.08	31.03.09	31.03.08	31.03.09	31.03.08	31.03.09
	w mln zł					
Aktywa ogółem	129 186,3	138 060,8	80 531,6	84 022,1	48 654,6	54 038,7
Wartości niematerialne i prawne	350,1	418,6	176,5	108,9	173,6	309,7
Lokaty	85 087,3	100 563,2	43 404,5	54 422,9	41 682,8	46 140,3
nieruchomości	907,1	1 293,2	249,1	389,6	658,0	903,6
lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	9 881,3	9 438,7	1 671,1	1 495,2	8 210,2	7 943,6
udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych	9 688,5	9 386,1	1 524,6	1 476,8	8 163,9	7 909,3
inne lokaty finansowe, w tym	74 279,3	89 809,6	41 484,3	52 538,1	32 795,0	37 271,5
udziały, akcje, inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	6 179,4	4 878,6	2 647,3	2 350,1	3 532,1	2 528,5
dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	56 681,4	63 164,2	30 989,9	31 781,4	25 691,5	31 382,8
lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	9 135,4	20 736,9	6 553,2	17 771,4	2 582,1	2 965,4
należności depozytowe od cedentów	19,6	21,7	-	-	19,6	21,7
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	33 581,3	25 302,4	33 581,3	25 302,4	-	-
Należności, w tym:	4 763,1	5 071,1	973,6	939,8	3 789,6	4 131,3
należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	3 343,3	3 718,6	484,6	569,4	2 858,7	3 149,1
należności od ubezpieczających	3 178,9	3 454,7	454,2	540,4	2 724,7	2 914,3
należności od pośredników ubezpieczeniowych	126,3	208,8	26,0	11,3	100,3	197,6
należności z tytułu reasekuracji	619,7	723,0	76,8	81,3	542,9	641,7
Inne składniki aktywów, w tym:	1 215,7	1 151,9	510,3	543,7	705,4	608,2
rzeczowe składniki aktywów	460,6	387,4	132,0	113,9	328,7	273,4
środki pieniężne	745,5	753,7	374,6	425,9	370,9	327,8
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	4 188,7	5 553,6	1 885,4	2 704,4	2 303,2	2 849,2
aktywowane koszty akwizycji	3 067,1	4 029,3	1 448,8	1 868,0	1 618,3	2 161,2

*Sumy składników w niniejszej tablicy oraz w innych tablicach w niektórych przypadkach mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem” ze względu na zaokrąglenia.

Tabl.2. Dynamika i struktura działowa aktywów towarzystw ubezpieczeniowych

Wyszczególnienie	Ogółem	Dział		Udział w aktywach ogółem w %			
		I	II	Dział I		Dział II	
		31.03.2008 =100		31.03.08	31.03.09	31.03.08	31.03.09
Aktywa ogółem	106,9	104,3	111,1	62,3	60,9	37,7	39,1
Wartości niematerialne i prawne	119,6	61,7	178,4	50,4	26,0	49,6	74,0
Lokaty	118,2	125,4	110,7	51,0	54,1	49,0	45,9
nieruchomości	142,6	156,4	137,3	27,5	30,1	72,5	69,9
lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	95,5	89,5	96,8	16,9	15,8	83,1	84,2
udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych	96,9	96,9	96,9	15,7	15,7	84,3	84,3
inne lokaty finansowe, w tym	120,9	126,6	113,6	55,8	58,5	44,2	41,5
udziały, akcje, inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	79,0	88,8	71,6	42,8	48,2	57,2	51,8
dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	111,4	102,6	122,2	54,7	50,3	45,3	49,7
lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	227,0	271,2	114,8	71,7	85,7	28,3	14,3
należności depozytowe od cedentów	110,7	-	110,7	-	-	100,0	100,0
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	75,3	75,3	-	100,0	100,0	-	-
Należności, w tym:	106,5	96,5	109,0	20,4	18,5	79,6	81,5
należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	111,2	117,5	110,2	14,5	15,3	85,5	84,7
należności od ubezpieczających	108,7	119,0	107,0	14,3	15,6	85,7	84,4
należności od pośredników ubezpieczeniowych	165,3	43,3	196,9	20,6	5,4	79,4	94,6
należności z tytułu reasekuracji	116,7	105,8	118,2	12,4	11,2	87,6	88,8
Inne składniki aktywów, w tym:	94,7	106,5	86,2	42,0	47,2	58,0	52,8
rzeczowe składniki aktywów	84,1	86,3	83,2	28,6	29,4	71,4	70,6
środki pieniężne	101,1	113,7	88,4	50,2	56,5	49,8	43,5
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	132,6	143,4	123,7	45,0	48,7	55,0	51,3
aktywowane koszty akwizycji	131,4	128,9	133,5	47,2	46,4	52,8	53,6

Tabl. 3. Struktura aktywów towarzystw ubezpieczeniowych

Stan na koniec pierwszego kwartału 2008 i 2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem		Działy ubezpieczeń			
			I		II	
	31.03.08	31.03.09	31.03.08	31.03.09	31.03.08	31.03.09
	w %					
Aktywa ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wartości niematerialne i prawne	0,3	0,3	0,2	0,1	0,4	0,6
Lokaty	65,9	72,8	53,9	64,8	85,7	85,4
nieruchomości	0,7	0,9	0,3	0,5	1,4	1,7
lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	7,6	6,8	2,1	1,8	16,9	14,7
udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych	7,5	6,8	1,9	1,8	16,8	14,6
inne lokaty finansowe, w tym	57,5	65,1	51,5	62,5	67,4	69,0
udziały, akcje, inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	4,8	3,5	3,3	2,8	7,3	4,7
dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	43,9	45,8	38,5	37,8	52,8	58,1
lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	7,1	15,0	8,1	21,2	5,3	5,5
należności depozytowe od cedentów	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	26,0	18,3	41,7	30,1	-	-
Należności, w tym:	3,7	3,7	1,2	1,1	7,8	7,6
należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	2,6	2,7	0,6	0,7	5,9	5,8
należności od ubezpieczających	2,5	2,5	0,6	0,6	5,6	5,4
należności od pośredników ubezpieczeniowych	0,1	0,2	0,0	0,0	0,2	0,4
należności z tytułu reasekuracji	0,5	0,5	0,1	0,1	1,1	1,2
Inne składniki aktywów, w tym:	0,9	0,8	0,6	0,6	1,4	1,1
rzeczowe składniki aktywów	0,4	0,3	0,2	0,1	0,7	0,5
środki pieniężne	0,6	0,5	0,5	0,5	0,8	0,6
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	3,2	4,0	2,3	3,2	4,7	5,3
aktywowane koszty akwizycji	2,4	2,9	1,8	2,2	3,3	4,0

Tabl. 4. Pasywa towarzystw ubezpieczeniowych

Stan na koniec pierwszego kwartału 2008 i 2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem		Działy ubezpieczeń			
			Na życie (I)		Pozostałe osobowe i majątkowe (II)	
	31.03.08	31.03.09	31.03.08	31.03.09	31.03.08	31.03.09
	w mln zł					
Pasywa ogółem, w tym:	129 186,3	138 060,8	80 531,6	84 022,1	48 654,6	54 038,7
Kapitał własny, w tym:	34 097,0	37 215,7	12 000,6	12 405,4	22 096,4	24 810,3
kapitał podstawowy	5 022,8	5 324,8	2 339,2	2 506,4	2 683,6	2 818,4
kapitał (fundusz) zapasowy	17 230,7	19 915,8	6 181,4	6 757,0	11 049,4	13 158,8
zysk (strata) z lat ubiegłych	2 664,5	3 368,7	2 024,6	1 375,6	639,9	1 993,1
zysk (strata) netto	1 118,0	1 475,7	569,6	992,6	548,4	483,1
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, w tym:	90 957,4	96 818,5	65 659,7	69 081,0	25 297,7	27 737,5
rezerwa składek i na pokrycie ryzyka niewygasłego	11 052,3	12 717,6	844,6	1 214,8	10 207,6	11 502,8
rezerwa ubezpieczeń na życie	29 425,7	40 601,2	29 425,7	40 601,2	-	-
rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	15 141,3	16 523,3	955,3	1 232,9	14 186,1	15 290,4
rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	33 548,8	25 268,6	33 548,8	25 268,6	-	-
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	3 810,7	4 787,9	674,0	1 580,8	3 136,7	3 207,1
udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	871,9	998,6	10,7	9,8	861,2	988,7
udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	404,6	1 080,0	404,6	1 080,0	-	-
udział reasekuratorów w rezerwie na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	2 289,9	2 239,2	20,5	28,6	2 269,5	2 210,7
Pozostałe rezerwy	1 329,7	1 372,0	599,6	637,6	730,1	734,4
Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	898,7	1 790,6	633,2	1 533,5	265,5	257,2
Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	4 054,1	4 285,5	1 798,4	1 425,9	2 255,7	2 859,6
zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	1 148,7	1 324,2	606,5	616,9	542,2	707,4
wobec ubezpieczających	574,4	551,2	406,6	382,2	167,8	169,1
wobec pośredników ubezpieczeniowych	417,5	615,0	171,9	182,0	245,6	432,9
zobowiązania z tytułu reasekuracji	964,6	1 069,5	152,3	163,8	812,3	905,7
Rozliczenia międzyokresowe	1 830,3	1 526,4	514,1	498,8	1 316,2	1 027,6

**Tabl. 5. Dynamika i struktura działowa pasywów
towarzystw ubezpieczeniowych**

Stan na koniec pierwszego kwartału 2008 i 2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Dział		Udział w pasywach ogółem w %			
		I	II	Dział I		Dział II	
		31.03.2008=100		31.03.08	31.03.09	31.03.08	31.03.09
Pasywa ogółem, w tym:	106,9	104,3	111,1	62,3	60,9	37,7	39,1
Kapitał własny, w tym:	109,1	103,4	112,3	35,2	33,3	64,8	66,7
kapitał podstawowy	106,0	107,1	105,0	46,6	47,1	53,4	52,9
kapitał (fundusz) zapasowy	115,6	109,3	119,1	35,9	33,9	64,1	66,1
zysk (strata) z lat ubiegłych	126,4	67,9	311,5	76,0	40,8	24,0	59,2
zysk (strata) netto	132,0	174,3	88,1	50,9	67,3	49,1	32,7
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, w tym:	106,4	105,2	109,6	72,2	71,4	27,8	28,6
rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	115,1	143,8	112,7	7,6	9,6	92,4	90,4
rezerwa ubezpieczeń na życie	138,0	138,0	-	100,0	100,0	x	x
rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	109,1	129,1	107,8	6,3	7,5	93,7	92,5
rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	75,3	75,3	-	100,0	100,0	x	x
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	125,6	234,5	102,2	17,7	33,0	82,3	67,0
udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	114,5	92,0	114,8	1,2	1,0	98,8	99,0
udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	266,9	266,9	-	100,0	100,0	x	x
udział reasekuratorów w rezerwie na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	97,8	139,6	97,4	0,9	1,3	99,1	98,7
Pozostałe rezerwy	103,2	106,3	100,6	45,1	46,5	54,9	53,5
Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	199,2	242,2	96,9	70,5	85,6	29,5	14,4
Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	105,7	79,3	126,8	44,4	33,3	55,6	66,7
zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	115,3	101,7	130,4	52,8	46,6	47,2	53,4
wobec ubezpieczających	96,0	94,0	100,8	70,8	69,3	29,2	30,7
wobec pośredników ubezpieczeniowych	147,3	105,9	176,3	41,2	29,6	58,8	70,4
zobowiązania z tytułu reasekuracji	110,9	107,5	111,5	15,8	15,3	84,2	84,7
Rozliczenia międzyokresowe	83,4	97,0	78,1	28,1	32,7	71,9	67,3

Tabl. 6. Struktura pasywów towarzystw ubezpieczeniowych

Stan na koniec pierwszego kwartału 2008 i 2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem		Działy ubezpieczeń			
			Na życie (I)		Pozostałe osobowe i majątkowe (II)	
	31.03.08	31.03.09	31.03.08	31.03.09	31.03.08	31.03.09
	w %					
Pasywa ogółem, w tym:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kapitał własny, w tym:	26,4	27,0	14,9	14,8	45,4	45,9
kapitał podstawowy	3,9	3,9	2,9	3,0	5,5	5,2
kapitał (fundusz) zapasowy	13,3	14,4	7,7	8,0	22,7	24,4
zysk (strata) z lat ubiegłych	2,1	2,4	2,5	1,6	1,3	3,7
zysk (strata) netto	0,9	1,1	0,7	1,2	1,1	0,9
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, w tym:	70,4	70,1	81,5	82,2	52,0	51,3
rezerwa składek i na pokrycie ryzyka niewygasłego	8,6	9,2	1,0	1,4	21,0	21,3
rezerwa ubezpieczeń na życie	22,8	29,4	36,5	48,3	x	x
rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	11,7	12,0	1,2	1,5	29,2	28,3
rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	26,0	18,3	41,7	30,1	x	x
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	2,9	3,5	0,8	1,9	6,4	5,9
udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	0,7	0,7	0,0	0,0	1,8	1,8
udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	0,3	0,8	0,5	1,3	x	x
udział reasekuratorów w rezerwie na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	1,8	1,6	0,0	0,0	4,7	4,1
Pozostałe rezerwy	1,0	1,0	0,7	0,8	1,5	1,4
Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	0,7	1,3	0,8	1,8	0,5	0,5
Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	3,1	3,1	2,2	1,7	4,6	5,3
zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	0,9	1,0	0,8	0,7	1,1	1,3
wobec ubezpieczających	0,4	0,4	0,5	0,5	0,3	0,3
wobec pośredników ubezpieczeniowych	0,3	0,4	0,2	0,2	0,5	0,8
zobowiązania z tytułu reasekuracji	0,7	0,8	0,2	0,2	1,7	1,7
Rozliczenia międzyokresowe	1,4	1,1	0,6	0,6	2,7	1,9

Tabl. 7. Techniczny rachunek ubezpieczeń towarzystw ubezpieczeniowych ogółem
Stan na 31. marca

Wyszczególnienie	Ogółem		2008 =100	Dział I		Dział II	
	2008	2009		2008	2009	2008	2009
	w mln zł			udział w %			
Składki	11 286,6	11 632,5	103,1	64,1	61,7	35,9	38,3
składki przypisane brutto	12 760,3	13 059,4	102,3	58,3	56,7	41,7	43,3
udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	609,2	834,8	137,0	21,8	23,9	78,2	76,1
zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	952,3	776,7	81,6	7,6	3,9	92,4	96,1
udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	87,8	184,7	210,3	2,2	0,4	97,8	99,6
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	129,9	152,7	117,6	69,5	53,5	30,5	46,5
Odszkodowania i świadczenia	5 595,0	9 348,6	167,1	59,2	70,3	40,8	29,7
odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	5 482,8	9 221,0	168,2	60,3	70,6	39,7	29,4
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	5 672,7	9 528,2	168,0	58,7	68,9	41,3	31,1
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	189,9	307,2	161,8	0,0	0,0	87,6	83,1
zmiany stanu i rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	112,3	127,5	113,6	6,9	44,7	93,1	55,3
rezerwy brutto	256,1	141,0	55,1	0,0	0,0	96,3	58,1
udział reasekuratorów	143,8	13,5	9,4	0,0	0,0	98,8	84,6
Zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-209,7	-2 127,3	1 014,6	72,7	99,8	27,3	0,2
Koszty działalności ubezpieczeniowej	2 257,3	2 562,3	113,5	48,3	49,2	51,7	50,8
koszty akwizycji	1 655,9	1 861,6	112,4	49,7	48,0	50,3	52,0
koszty administracyjne	775,6	860,2	110,9	44,5	45,0	55,5	55,0
provizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	174,2	159,5	91,5	44,8	11,4	55,2	88,6
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	259,1	369,3	142,6	14,0	16,1	86,0	83,9
Wynik techniczny	1 372,9	1 493,5	108,8	60,8	86,1	39,2	13,9

Tabl. 8. Techniczny rachunek ubezpieczeń na życie – Dział I

Wyszczególnienie	Stan na 31. marca	
	2008	2009
	w mln zł	
Składki	7 231,0	7 175,2
składki przypisane brutto	7 434,3	7 404,0
udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	132,6	199,5
zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	72,7	30,0
udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	2,0	0,7
Przychody z lokat, w tym:	2 596,4	1 047,2
przychody z lokat w nieruchomości	0,1	0,0
przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	4,0	8,0
przychody z innych lokat finansowych, w tym:	663,3	877,8
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	599,5	590,8
wynik dodatni z realizacji lokat	1 927,2	159,4
Nie zrealizowane zyski z lokat	255,4	544,1
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	90,3	81,7
Odszkodowania i świadczenia, w tym:	3 313,7	6 569,3
odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	3 305,9	6 512,4
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3 329,5	6 564,4
zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	7,8	56,9
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-152,4	-2 123,0
zmiana stanu rezerw w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym	2 321,8	-1 051,8
rezerwy brutto	2 332,9	-904,5
udział reasekuratorów	11,1	147,3
zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	-2 436,3	-1 035,0
rezerwy brutto	-2 444,0	-1 072,2
udział reasekuratorów	-7,7	-37,2
zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przewidzianych w statucie na udziale własnym	-37,9	-36,2
Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	5,4	5,8
Koszty działalności ubezpieczeniowej	1 090,2	1 261,8
koszty akwizycji	822,9	892,8
koszty administracyjne	345,4	387,2
provizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	78,1	18,2
Koszty działalności lokacyjnej, w tym:	2 987,7	438,7
koszty utrzymania nieruchomości	0,5	0,3
pozostałe koszty działalności lokacyjnej	19,5	12,9
wynik ujemny z realizacji lokat	2 950,8	393,7
Nie zrealizowane straty na lokatach	2 182,8	1 419,2
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	36,2	59,6
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat	-125,8	-69,3
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	835,3	1 286,1

**Tabl. 9. Liczba polis, ubezpieczonych i wypłat oraz
kwota przypisu składki brutto, wypłaconych odszkodowań i świadczeń brutto
w grupach ryzyka Działu I**
Stan na 31. marca 2009 r.

Wyszczególnienie	Liczba				Składka przypisana brutto	Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto
	polis		ubezpieczonych	wypłat		
	ogółem	indywidualnych				
	w tys.					
Ogółem	12 218,9	11 852,1	22 643,5	846,4	7 386,1	6 557,2
Grupa 1 - na życie	7 686,3	7 391,5	20 334,9	456,1	4 850,9	4 854,8
Grupa 2 – posagowe, zaopatrzenia dzieci	151,3	151,3	0,0	8,7	31,5	43,0
Grupa 3 – na życie związane z funduszem inwestycyjnym	2 554,7	2 516,1	710,4	109,3	1 454,6	1 329,8
Grupa 4 – rentowe	43,9	43,9	0,9	17,4	16,9	15,0
Grupa 5 – wypadkowe i chorobowe	8 239,8	7 097,1	60 398,5	254,8	1 032,2	314,6

^aW ubezpieczeniach bezpośrednich na życie ryzyko wypadkowe i chorobowe nie występuje samodzielnie, lecz jest dołączane do innych grup ryzyka, dlatego liczba polis i wypłat ogółem nie uwzględnia tej grupy

**Tabl. 10. Przebieg ubezpieczeń na życie w grupach ryzyka
Dział I**

Wyszczególnienie	Ubezpieczenia bezpośrednie					
	Składka		Odszkodowania i świadczenia		Wynik techniczny	
	stan na 31. marca					
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
	mln zł					
Ogółem	7 219,7	7 157,3	3 307,6	6 561,6	831,3	1 280,1
Grupa 1 - na życie	4 561,6	4 680,5	1 587,0	4 858,6	340,6	758,5
Grupa 2 – posagowe, zaopatrzenia dzieci	32,2	32,0	43,2	41,3	-1,6	12,4
Grupa 3 – na życie związane z funduszem inwestycyjnym	1 721,2	1 430,2	1 373,9	1 305,8	160,1	140,5
Grupa 4 – rentowe	10,5	12,5	13,9	15,4	-5,1	1,9
Grupa 5 – wypadkowe i chorobowe	894,2	1 002,1	289,6	340,5	337,3	366,8

**Tabl. 11. Wskaźniki efektywności ubezpieczeń bezpośrednich
w grupach ryzyka Działu I**
Stan na 31. marca

Wyszczególnienie	Grupa 1		Grupa 2		Grupa 3		Grupa 4		Grupa 5	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
	w %									
Dynamika składki przypisanej brutto	202,6	104,9	94,1	97,3	51,3	80,5	141,0	111,5	116,0	109,6
Dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto	119,1	304,2	99,0	97,9	166,7	96,2	102,0	95,3	109,1	110,1
Wskaźnik zatrzymania składki przypisanej ^a	99,5	96,8	98,6	99,0	95,4	98,7	70,6	73,8	97,6	98,3
Wskaźnik zatrzymania odszkodowań i świadczeń wypłaconych ^b	99,3	99,6	98,9	99,2	99,6	98,0	99,5	99,2	98,0	97,7
Współczynnik szkodowości brutto ^c	34,9	100,9	129,7	128,8	76,5	91,8	102,3	91,2	32,3	34,3
Współczynnik szkodowości na udziale własnym ^d	34,8	103,8	130,2	129,0	79,8	91,3	143,8	122,9	32,4	34,0
Wskaźnik kosztów akwizycji ^e	8,9	10,2	15,3	13,6	10,5	11,3	28,5	21,7	20,6	21,8
Wskaźnik kosztów administracyjnych ^f	3,8	4,1	9,5	7,4	5,9	7,3	12,5	18,2	8,0	7,3
Wskaźnik kosztów ubezpieczeniowych brutto ^g	12,7	14,3	24,8	21,0	16,4	18,6	41,0	39,9	28,6	29,1
Wskaźnik kosztów technicznych na udziale własnym ^h	13,1	15,4	25,8	23,5	14,0	19,5	56,0	48,8	30,6	30,2
Wskaźnik rentowności ⁱ działalności technicznej brutto ⁱ	7,3	15,6	-0,2	39,5	8,9	9,7	-43,4	11,4	35,8	35,5
Wskaźnik rentowności działalności technicznej na udziale własnym	7,4	16,2	-0,2	38,8	9,3	9,8	-62,0	15,5	37,7	36,6

^aSkładka przypisana na udziale własnym podzielona przez składkę przypisaną brutto

^bOdszkodowania i świadczenia na udziale własnym podzielone przez odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto

^cSuma odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto i kwoty zmiany stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto podzielona przez składkę zarobioną brutto

^dOdszkodowania i świadczenia podzielone przez składkę zarobioną na udziale własnym

^eKoszty akwizycji podzielone przez składkę przypisaną brutto

^fKoszty administracyjne podzielone przez składkę przypisaną brutto

^gKoszty działalności ubezpieczeniowej podzielone przez składkę przypisaną brutto

^hSuma kosztów działalności ubezpieczeniowej i kwoty pozostałych kosztów technicznych na udziale własnym podzielona przez składkę przypisaną na udziale własnym

ⁱWynik techniczny podzielony przez składkę zarobioną netto (lub składkę)

Tabl. 12. Techniczny rachunek ubezpieczeń – Dział II

Wyszczególnienie	Stan na 31 marca	
	2008	2009
	w mln zł	
Składki	4 055,6	4 457,3
składki przypisane brutto	5 326,0	5 655,3
udział reasekuratorów w składce przypisanej	476,6	635,3
zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe	879,7	746,7
udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	85,9	184,0
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	70,6	79,6
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	39,6	71,1
Odszkodowania i świadczenia	2 281,3	2 779,2
odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	2 176,8	2 708,6
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2 343,1	2 963,8
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	166,3	255,2
zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	104,5	70,6
zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	246,6	82,0
udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	142,1	11,4
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-57,2	-4,3
zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-57,2	-4,3
udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-
Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	14,3	15,4
Koszty działalności ubezpieczeniowej	1 167,2	1 300,5
koszty akwizycji	833,0	968,8
koszty administracyjne	430,3	473,0
provizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	96,1	141,3
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	222,9	309,7
Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-0,2	-
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	537,5	207,5

**Tabl. 13. Liczba polis, ubezpieczonych i wypłat oraz
kwota przypisu składki brutto, wypłaconych odszkodowań i świadczeń brutto
w grupach ryzyka Działu II**
Stan na 31. marca 2009 r.

Wyszczególnienie	Liczba				Składka przypisana brutto		Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	
	polis		wypłat					
	ogółem	osoby fizyczne	ogółem	osoby fizyczne	ogółem	osoby fizyczne	ogółem	osoby fizyczne
	w tys.				w mln zł			
Ogółem	41 892,3	36 762,3	826,0	534,9	5 546,2	3 160,6	2 930,5	1 710,2
Grupa 1 – NNW	10 011,5	8 614,4	111,4	93,5	280,5	169,6	57,7	44,6
Grupa 2 – choroba	309,6	189,6	109,3	48,8	81,6	31,0	25,5	13,0
Grupa 3 – autocasco	4 592,7	3 316,8	195,1	113,5	1 227,5	653,3	957,2	512,6
Grupa 4 – casco pojazdów szynowych	0,7	0,0	0,3	0,0	5,1	0,1	1,4	0,2
Grupa 5 – aerocasco	0,9	0,1	0,0	0,0	4,0	0,3	3,0	0,2
Grupa 6 – casco żeglugi morskiej i śródlądowej	12,2	7,5	0,5	0,4	56,2	20,1	39,8	25,6
Grupa 7 – cargo	25,5	5,3	5,1	0,6	33,6	3,2	11,7	1,9
Grupa 8 – szkody spowodowane żywiołami	7 622,1	6 392,8	52,6	22,6	859,3	546,4	247,9	66,7
Grupa 9 – pozostałe szkody rzeczowe	6 135,0	5 440,3	39,4	26,1	366,4	152,3	96,1	31,4
Grupa 10 – OC posiadaczy pojazdów lądowych, w tym:	16 862,2	15 001,1	250,5	201,0	1 809,7	1 429,9	1 255,2	962,8
komunikacyjna OC	16 443,3	14 736,1	247,6	200,2	1 739,1	1 400,0	1 211,1	941,9
Grupa 11 – OC lotnicza	1,7	0,4	0,0	0,0	6,3	4,4	0,2	0,0
Grupa 12 – OC żeglugi morskiej i śródlądowej	6,8	3,9	0,0	0,0	22,6	1,5	3,1	0,1
Grupa 13 – ogólna OC	5 304,2	4 689,5	42,3	14,0	395,6	92,4	154,7	25,0
Grupa 14 – ubezpieczenie kredytu	63,5	0,1	1,1	0,0	114,0	0,0	31,7	-1,3
Grupa 15 – gwarancja ubezpieczeniowa	159,0	71,7	0,2	0,0	57,1	2,3	5,8	-0,3
Grupa 16 – ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych	96,5	32,8	2,1	0,5	145,0	6,5	15,5	5,4
Grupa 17 – ubezpieczenie ochrony prawnej	357,9	331,5	0,8	0,6	18,3	4,3	1,4	1,1
Grupa 18 – assistance	8 877,5	7 902,4	15,3	13,1	63,5	42,9	22,8	21,2

Tabl. 14. Przebieg ubezpieczeń w grupach ryzyka Działu II

Wyszczególnienie	Ubezpieczenia bezpośrednie					
	Składka		Odszkodowania i świadczenia		Wynik techniczny	
	stan na 31. marca					
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
	mln zł					
Ogółem	3 953,8	4 386,1	2 254,8	2 696,2	492,7	230,6
Grupa 1 – następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW)	216,3	255,9	50,1	57,0	82,5	95,7
Grupa 2 – ubezpieczenie choroby	42,2	59,9	22,8	31,9	-3,2	-4,7
Grupa 3 – autocasco (AC)	1 163,5	1 235,6	696,1	823,1	171,0	107,7
Grupa 4 – casco pojazdów szynowych	2,6	3,1	-0,1	1,6	1,8	0,3
Grupa 5 – casco statków powietrznych (aerocasco)	1,5	1,5	1,6	6,9	-0,7	-6,7
Grupa 6 – casco żeglugi morskiej i śródlądowej	27,2	22,7	17,9	52,2	-3,9	-42,6
Grupa 7 – przedmiotów w transporcie (cargo)	22,5	19,5	7,0	6,3	7,1	4,8
Grupa 8 – szkody spowodowane żywiołami	369,1	407,2	181,2	153,0	27,6	31,4
Grupa 9 – pozostałe szkody rzeczowe	250,2	282,2	64,6	82,6	118,8	79,7
Grupa 10 – OC posiadaczy pojazdów lądowych	1 454,7	1 631,4	1 106,9	1 376,2	-17,8	-173,6
Grupa 11 – OC lotnicza	2,6	-0,3	-1,7	0,7	2,6	-2,5
Grupa 12 – OC żeglugi morskiej i śródlądowej	2,4	1,2	-0,5	5,5	0,9	-8,4
Grupa 13 – ogólna OC	176,8	204,4	69,1	49,5	27,2	72,7
Grupa 14 – ubezpieczenie kredytu	81,1	84,1	6,7	15,0	52,8	42,9
Grupa 15 – gwarancja ubezpieczeniowa	20,1	27,1	-0,2	4,2	12,1	18,9
Grupa 16 – ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych	71,5	88,0	14,0	5,4	3,9	7,5
Grupa 17 – ubezpieczenie ochrony prawnej	8,9	14,6	1,0	1,2	0,0	0,1
Grupa 18 – świadczenie pomocy (assistance)	40,6	48,0	18,3	23,9	10,0	7,4

**Tabl. 15. Wskaźniki efektywności ubezpieczeń bezpośrednich
w wybranych grupach ryzyka Działu II**
Stan na 31. marca

Wyszczególnienie	Ubezpieczenia									
	komunikacyjne ^a				majątkowe (ogniowo-kradzieżowe)				ogólnej OC	
	Grupa 3 AC		Grupa 10 OC		Grupa 8		Grupa 9		Grupa 13	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
	w %									
Dynamika składki przypisanej brutto	118,5	95,8	110,7	107,0	99,2	106,8	113,8	107,9	108,0	111,3
Dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto	105,1	124,8	113,2	119,1	73,4	139,2	123,9	112,6	116,0	195,4
Wskaźnik zatrzymania składki przypisanej ^a	97,3	97,1	92,5	91,3	87,4	85,3	83,7	77,1	85,1	84,8
Wskaźnik zatrzymania odszkodowań i świadczeń wypłaconych ^b	98,1	98,3	92,3	90,8	87,2	83,1	81,5	82,9	82,8	90,7
Współczynnik szkodowości brutto ^c	59,3	66,1	75,5	85,2	72,0	35,6	31,6	26,7	39,7	30,9
Współczynnik szkodowości na udziale własnym ^d	59,9	66,6	76,1	84,4	48,1	37,6	25,8	29,3	41,0	24,2
Wskaźnik kosztów akwizycji ^e	16,1	18,2	11,8	12,0	13,1	13,7	22,5	25,3	15,3	15,3
Wskaźnik kosztów administracyjnych ^f	7,7	8,0	8,6	8,9	8,2	8,3	7,5	7,6	7,8	8,4
Wskaźnik kosztów ubezpieczeniowych brutto ^g	23,8	26,2	20,4	20,9	21,2	22,0	30,0	32,9	23,1	23,7
Wskaźnik kosztów technicznych na udziale własnym ^h	26,0	25,4	31,4	32,4	51,6	55,8	37,4	43,4	45,0	45,2
Wskaźnik rentowności ⁱ działalności technicznej brutto ⁱ	13,2	8,8	-1,2	-9,6	4,1	3,7	35,3	21,7	6,8	18,4
Wskaźnik rentowności działalności technicznej na udziale własnym	14,5	8,7	-1,4	-10,6	8,5	7,7	47,3	28,2	13,3	35,5

^aŁącznie z OC przewoźnika

**Tabl. 16. Udział w rynku ubezpieczeniowym i w działach ubezpieczeń
przypisu składki, odszkodowań i świadczeń brutto oraz wyniku technicznego
z ubezpieczeń bezpośrednich ogółem i w podziale na grupy ryzyka**
Stan na 31 marca 2009 r.

Wyszczególnienie	Ubezpieczenia bezpośrednie					
	Składka przypisana brutto		Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		Wynik techniczny	
	stan na 31. marca					
	Rynek	Dział	Rynek	Dział	Rynek	Dział
	w %					
OGÓŁEM	99,027	x	99,575	x	x	x
Dział I	56,558	100,000	68,819	100,000	85,708	100,000
Grupa 1 - na życie	37,145	65,676	50,952	74,038	50,800	59,256
Grupa 2 – posagowe, zaopatrzenia dzieci	0,241	0,426	0,452	0,656	0,833	0,971
Grupa 3 – na życie związane z funduszem inwestycyjnym	11,138	19,694	13,956	20,279	9,409	10,979
Grupa 4 – rentowe	0,130	0,229	0,157	0,228	0,129	0,151
Grupa 5 – wypadkowe i chorobowe	7,904	13,974	3,302	4,798	24,562	28,658
Dział II	42,469	100,000	30,756	100,000	15,440	100,000
Grupa 1 – NNW	2,148	5,057	0,606	1,969	6,408	41,500
Grupa 2 – choroba	0,625	1,471	0,268	0,871	-0,315	-2,038
Grupa 3 – autocasco	9,399	22,132	10,046	32,662	7,211	46,704
Grupa 4 – casco pojazdów szynowych	0,039	0,092	0,014	0,046	0,020	0,130
Grupa 5 – aerocasco	0,031	0,073	0,031	0,101	-0,449	-2,905
Grupa 6 – casco żeglugi morskiej i śródlądowej	0,430	1,013	0,418	1,359	-2,852	-18,474
Grupa 7 – cargo	0,257	0,606	0,122	0,398	0,321	2,082
Grupa 8 – szkody spowodowane żywiołami	6,580	15,493	2,602	8,460	2,102	13,617
Grupa 9 – pozostałe szkody rzeczowe	2,806	6,607	1,008	3,278	5,336	34,562
Grupa 10 – OC posiadaczy pojazdów lądowych	13,857	32,629	13,173	42,831	-11,624	-75,282
Grupa 11 – OC lotnicza	0,048	0,113	0,002	0,005	-0,562	-1,084
Grupa 12 – OC żeglugi morskiej i śródlądowej	0,173	0,407	0,032	0,106	4,868	-3,643
Grupa 13 – ogólna OC	3,030	7,134	1,624	5,280	2,872	31,526
Grupa 14 – ubezpieczenie kredytu	0,873	2,056	0,333	1,083	1,265	18,604
Grupa 15 – gwarancja ubezpieczeniowa	0,437	1,029	0,061	0,198	0,502	8,196
Grupa 16 – ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych	1,110	2,615	0,162	0,527	0,007	3,252
Grupa 17 – ubezpieczenie ochrony prawnej	0,140	0,330	0,014	0,046	0,495	0,043
Grupa 18 – assistance	0,486	1,144	0,239	0,779	0,000	3,209

Tabl. 17. Ogólny rachunek zysków i strat towarzystw ubezpieczeniowych

Stan na 31 marca

Wyszczególnienie	I kwartał		I kw. 2008 =100
	2008	2009	
	w mln zł		
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych i wynik techniczny ubezpieczeń na życie	1 372,9	1 493,5	108,8
Przychody z lokat	458,5	681,1	148,6
przychody z lokat w nieruchomości	4,2	4,4	104,9
przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	7,9	0,9	10,9
z udziałów i akcji	7,1	-	x
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0,8	0,9	112,4
z pozostałych lokat	-	-	x
przychody z innych lokat finansowych	379,5	554,6	146,1
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	0,5	1,0	191,2
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	338,5	453,9	134,1
z lokat terminowych w inwestycjach kredytowych	24,0	80,1	334,1
z pozostałych lokat	16,5	19,6	118,9
wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	9,3	42,0	452,5
wynik dodatni z realizacji lokat	57,6	79,2	137,5
Nie zrealizowane zyski z lokat	45,6	156,1	342,8
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-125,8	-69,3	x
Koszty działalności lokacyjnej	98,6	200,1	202,9
koszty utrzymania nieruchomości	2,4	1,6	66,0
pozostałe koszty działalności lokacyjnej	10,0	21,5	215,4
wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	14,2	76,4	539,4
wynik ujemny z realizacji lokat	72,0	100,6	139,8
Nie zrealizowane straty na lokatach	168,4	154,0	91,4
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	70,6	79,6	112,7
Pozostałe przychody operacyjne	66,0	108,6	164,6
Pozostałe koszty operacyjne	82,1	79,6	96,9
Wynik z działalności operacyjnej	1 397,5	1 856,7	132,9
Zyski nadzwyczajne	0,0	0,0	434,0
Straty nadzwyczajne	-	-	x
Wynik finansowy brutto	1 397,5	1 856,7	132,9
Podatek dochodowy	282,8	380,6	134,6
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,0	0,4	x
Wynik finansowy netto	1 114,7	1 475,7	132,4

Tabl. 18. Ogólny rachunek zysków i strat – Dział I

Stan na 31 marca

Wyszczególnienie	I kwartał		
	2008	2009	Różnica
	w mln zł		
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	835,3	1286,1	450,8
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-125,8	-69,3	56,5
Pozostałe przychody operacyjne	29,3	55,3	26,0
Pozostałe koszty operacyjne	38,5	36,0	-2,5
Wynik z działalności operacyjnej	700,3	1236,1	535,8
Saldo nadzwyczajnych zysków i strat	-	-	x
Wynik finansowy brutto	700,3	1236,1	535,8
Podatek dochodowy	130,8	243,0	112,2
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-0,1	0,5	0,6
Wynik finansowy netto	569,6	992,6	423,0

Tabl. 19. Ogólny rachunek zysków i strat – Dział II

Stan na 31 marca

Wyszczególnienie	I kwartał		
	2008	2009	Różnica
	w mln zł		
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	537,5	207,5	-330,0
Przychody z lokat, w tym:	458,5	681,1	222,6
przychody z innych lokat finansowych, w tym:	379,5	554,6	175,1
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	338,5	453,9	115,4
z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	24,0	80,1	56,1
wynik dodatni z realizacji lokat	57,6	79,2	21,6
Nie zrealizowane zyski z lokat	45,6	156,1	110,5
Koszty działalności lokacyjnej, w tym:	98,5	200,1	101,6
pozostałe koszty działalności lokacyjnej	10,0	21,5	11,5
wynik ujemny z realizacji lokat	72,0	100,6	28,6
Nie zrealizowane straty na lokatach	168,4	154,0	-14,4
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	70,6	79,6	9,0
Pozostałe przychody operacyjne	36,7	53,3	16,6
Pozostałe koszty operacyjne	43,5	43,7	0,2
Wynik z działalności operacyjnej	697,2	620,6	-76,6
Saldo nadzwyczajnych zysków i strat	0,0	0,0	0,0
Wynik finansowy brutto	697,2	620,6	-76,6
Podatek dochodowy	152,0	137,6	-14,4
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,1	-0,1	-0,2
Wynik finansowy netto	545,1	483,1	-62,0

Tabl. 20. Zagregowane wskaźniki efektywności

Wyszczególnienie	Ogółem		Dział I		Dział II	
	Stan na 31 marca					
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
	w %					
Wskaźnik monitorowania działalności ^a	496,8	479,1	341,8	312,4	668,8	671,6
Wskaźnik pokrycia rezerw ^b	121,5	122,8	110,3	110,4	150,8	154,1
Współczynnik wypłacalności ^c	245,6	270,6	148,5	160,4	390,0	428,7
Wskaźnik rentowności działalności technicznej ^d	12,1	12,8	11,5	17,9	13,1	4,7
Wskaźnik rentowności sprzedaży ^e	8,7	11,3	7,7	13,4	10,1	8,5
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych ^f	3,3	4,0	4,7	8,0	2,5	1,9
Wskaźnik rentowności majątku ^g	0,9	1,1	0,7	1,2	1,1	0,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ^h	9,4	13,0	6,9	13,9	15,0	11,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto ⁱ	7,5	10,3	5,6	11,1	11,8	8,9
Współczynnik szkodowości brutto ^j	50,2	78,7	45,4	89,8	58,2	62,0
Współczynnik szkodowości na udziale własnym ^k	49,6	80,4	45,8	91,6	56,3	62,4
Wskaźnik kosztów administracyjnych ^l	6,2	6,6	4,9	5,2	8,1	8,4
Wskaźnik kosztów akwizycji ^l	12,9	14,3	10,8	12,1	15,7	17,1

^aŚrodki własne podzielone przez większą z dwu wartości: margines wypłacalności lub kapitał gwarancyjny

^bAktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych podzielone przez rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

^cŚrodki własne podzielone przez składkę przypisaną na udziale własnym

^dWynik techniczny podzielony przez składkę zarobioną na udziale własnym

^eWynik finansowy netto podzielony przez składkę przypisaną brutto

^fWynik finansowy netto podzielony przez kapitały własne (ROE)

^gWynik finansowy netto podzielony przez średnią wartość aktywów (ROA)

^hWynik finansowy brutto podzielony przez wartość przychodów

ⁱWynik finansowy netto podzielony przez wartość przychodów

^jSuma odszkodowań i świadczeń wypłacone brutto i zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto podzielona przez składkę zarobioną brutto

^kOdszkodowania i świadczenia podzielone przez składkę zarobioną na udziale własnym

^lKoszty administracyjne podzielone przez składkę przypisaną brutto

^lKoszty akwizycji podzielone przez składkę przypisaną brutto